

COMUNICACIÓ

OPINIÓ

Primeres jornades d'història de la premsa

Josep M. Figueres*

Les Primeres Jornades d'Història de la Premsa s'efectuaran a Sant Cugat del Vallès els dies 3, 4 i 5 d'abril de 1992, i en aquest sentit cal entendre-les com una aportació més en aquest moment d'impuls de tot tipus d'estudi en les àrees del coneixement. Catalunya és una de les zones d'Europa amb més rica tradició en el camp periodístic. Publicacions de tot tipus han existit i han informat amb l'òptica del moment. Des de les primeres gacetes als inicis de la impremta fins a les publicacions napoleòniques passant per les revistes obreres o artístiques, satíriques o religioses, culturals o literàries, els grans diaris i els setmanaris informatius, la premsa gràfica i la premsa esportiva, el panorama de tres segles i mig de premsa, des d'aquelles primeres *Novas ordinàries*... o la *Gaceta*, també de Jaume Romeu i ambdues del maig del 1641.

Ara, la premsa revaloritza el seu paper, la simple utilització de les capçaleres com a suport per a l'extracció de materials interessants deixa pas a l'estudi monogràfic d'un títol, d'un sector, d'una impremta, d'un periodista, d'una tendència. En conjunt, la història de la premsa pren ja una considerable volada, seguint les passes de l'escola francesa que ha efectuat un treball admirable per la densitat i la categoria dels seus estudis i ha arribat a establir una gradació de la feina que cal fer: primer, la catalogació i la descripció dels nostres fons, saber què ha existit —desconeixem encara la relació íntegra de les publicacions fetes a Catalunya, sovint de moltes no es conserva cap exemplar, no tenim monografies o estudis dels grans periòdics i de les grans revistes. Trobem a faltar buidatges dels principals títols que contenen una gran quantitat de documentació. En segon terme, l'estudi analític i ideològic de les principals capçaleres, en tercer rang les síntesis històriques globals, les anàlisis interpretatives, les monografies d'una capçalera. En definitiva, els passos previs per a un treball madur i reeixit. Aquest és el repte actual dels estudis de premsa. Estem a cavall de la primera i la segona etapa amb incursions afortunades a la tercera. Però hi ha encara tants buits... Certament estem assistint a una revifada amb l'aparició, lenta però constant, dels censos locals i de diverses monografies. Malauradament fa força temps que no apareix cap cens sectorial dels grans camps que ha abastat la premsa general barcelonina, ací hem d'aplaudir l'esforç de la col·lecció *Vaixells de paper*, i també hem de constatar dolguts com encara no tenim el cens global de la premsa en castellà que s'ha fet a Catalunya, i ens cal encara la revisió i l'actualització dels existents per la premsa en llengua catalana. I els grans diaris i els grans periodistes encara no tenen el seu estudi a fons. Van aparèixer tímidament, no obstant, algunes tesis doctorals sobre els nostres periòdics o sobre els nostres periodistes, però gratem només la superfície d'una muntanya que ens sembla immensa. Talment com la història obrera, monacal, agrària, etc. va impulsant recerques i permet aclarir i penetrar en el coneixement de la nostra història immediata, el major saber sobre la premsa catalana permetrà que nombrosos estudiosos puguin disposar d'un utilatge que serà prou vàlid per a la nostra cultura. ■

* Josep M. Figueres és periodista i historiador.